

NOTAT

3. marts 2010

/lje,jcn

Sag

Europa Kommissionens høring om anvendelse af SME-standarden i EU

Indledning

Europa Kommissionen har i november 2009 udsendt et høringspapir om mulig anvendelse af en ny international regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder i EU ("Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities"). Fristen for besvarelse heraf er 12. marts 2010.

Høringspapiret består i et spørgeskema med ledsagende baggrundstekst samt et bilag med et resume af SME-standarden.

Regeringen forventer at afgive svar til Kommissionen.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har udarbejdet et udkast til besvarelse af spørgeskemaet samt nærværende notat, der uddyber svarene i spørgeskemaet. Udkastene har været drøftet i Specialudvalget for etablering og tjenesteydelser, der bakker op om det foreliggende udkast til besvarelse. I specialudvalget blev det bl.a. fremført, at anvendelse af SME-standarden optimalt set bør være en valgmulighed for alle virksomheder i EU. Anvendelse af den fulde standard bør derfor tillades på EU-niveau (via forordning, direktiv eller lignende). Hvis der ikke kan opnås opbakning hertil blandt medlemslandene, bør anvendelse af SME-standarden være en option, der gives de enkelte medlemslande (ligeledes via forordning, direktiv eller lignende).

Specialudvalget fremførte, at det vil være en stor fordel for koncerner, som arbejder i flere lande, hvis de får mulighed for at anvende ét fælles regelsæt. Dette vil kunne reducere deres omkostninger til regnskabsudarbejdelse væsentligt. Samtidig vil regnskabsbrugerne i større udstrækning kunne anvende regnskaber fra andre lande, hvis de er udarbejdet efter et fælles internationalt regelsæt.

Baggrund

SME-standarden

Den private internationale standardudstedende organisation, IASB (International Accounting Standards Board), der udsteder de internationa-

ERHVERVS- OG
SELSKABSSTYRELSEN
Kampmannsgade 1
1780 København V

Tlf. 33 30 77 00
Fax 33 30 77 99
CVR-nr 10 15 08 17
eogs@eogs.dk
www.eogs.dk

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET

le regnskabsstandarder, IFRS (International Financial Reporting Standards), jf. nedenfor, har i juli 2009 udsendt en ny regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder (IFRS for SMEs).

De børsnoterede virksomheder i EU/EØS har siden 2005 skulle anvende det fulde sæt IFRS-standarder ved udarbejdelsen af deres koncernregnskab, jf. nedenfor. Et stigende antal lande over hele verden har også tilsluttet sig brugen af IFRS for især børsnoterede virksomheder. Der er samtidig en bevægelse hen mod konvergens mellem IFRS og de tilsvarende amerikanske standarder.

Vi bevæger os således hen mod et fælles globalt sæt regnskabsregler for de børsnoterede virksomheder.

IFRS anvendes dog kun i meget begrænset omfang af virksomheder, som ikke er børsnoterede. Dette skyldes i visse lande, at anvendelse af IFRS ikke er tilladt for andre virksomheder end de børsnoterede. Men også i de lande, hvor IFRS er tilladt for andre end de børsnoterede, er udbredelsen meget begrænset. Dette skyldes reglernes kompleksitet og i særdeleshed kravet om et meget stort antal noteoplysninger.

IASB har i samarbejde med Kommissionen konstateret, at der er et meget stort "marked" for internationale regnskabsregler for ikke-børsnoterede virksomheder. Det er trods alt et meget lille antal virksomheder, som er børsnoterede.

Behovet er dels konstateret for de virksomheder, som indgår i internationale koncerner, og derfor skal rapportere efter internationale regler, dels for alle de virksomheder, som har grænseoverskridende aktiviteter og skal anvende deres regnskaber overfor investorer, långivere og kunder.

På denne baggrund har IASB udarbejdet SME-standardens som en "light" udgave af fuld IFRS.

IASB blander sig ikke i hvem der, skal kunne anvende standarden. Dette er op til det enkelte land eller den enkelte region at fastlægge, hvem der kan/skal anvende standarden. Dog er IASB af den opfattelse, at børsnoterede og finansielle virksomheder (bank og forsikring) ikke skal kunne anvende standarden.

Den største forskel i forhold til fuld IFRS er en betydelig reduktion af oplysningskravene. Herudover indeholder standarden en række forsimplinger i kravene til indregning og måling (værdiansættelse).

Standarden kan stå alene. Den indeholder således ikke henvisninger til fuld IFRS (bortset fra en enkelt frivillig valgmulighed), og virksomhederne kan derfor udarbejde regnskaber, uden at skulle se i de fulde IFRS.

Standarden skal som udgangspunkt opdateres hver 3. år, hvilket gør, at man undgår de løbende ændringer, som sker i fuld IFRS.

SME-standardens skal ikke godkendes til anvendelse i EU i henhold til den gældende EU-forordning, jf. nedenfor.

Regnskabsreguleringen i EU/DK i dag

Selskaber m.v. i EU er i dag underlagt regnskabsreguleringen i 4. og 7. selskabsdirektiv ("regnskabsdirektiverne"), der i Danmark er implementeret i årsregnskabsloven.

Siden 2005 har børsnoterede virksomheder i EU – via en EU-forordning – været forpligtet til at benytte de internationale regnskabsstandarder, IFRS i deres koncernregnskaber. Standarderne skal dog forinden godkendes i EU.

EU-forordningen giver også medlemslandene mulighed for at tillade eller kræve, at børsnoterede virksomheder anvender IFRS i årsregnskabet, ligesom forordningen gør det muligt for medlemslandene at tillade eller kræve, at andre virksomheder anvender IFRS. I årsregnskabsloven er forordningens muligheder udnyttet således:

- Børsnoterede virksomheder, der ikke aflægger koncernregnskab, skal anvende IFRS i årsregnskabet. For øvrige børsnoterede virksomheder er det frivilligt, om de vil anvende årsregnskabsloven eller IFRS i årsregnskabet.
- Alle andre virksomheder kan frivilligt vælge at anvende IFRS i stedet for årsregnskabsloven

Anvendelse af IFRS medfører, at samtlige standarder skal anvendes. Der kan således ikke vælges IFRS for visse områder og årsregnskabsloven for andre. Visse bestemmelser i årsregnskabsloven (eksempelvis kravene til ledelsesberetningen) skal dog overholdes, uanset om virksomheden aflægger årsrapporten efter IFRS, idet de supplerer IFRS.

IFRS er et meget omfattende regelværk, primært pga. meget omfattende krav om noteoplysninger. Frivillig anvendelse heraf for ikke-børsnoterede virksomheder i Danmark er derfor yderst begrænset.

Muligheder for anvendelse af SME-standardens i EU

Hvis standardens for nuværende skal anvendes i EU kræver det, at den ikke er i strid med direktiverne, og at virksomhederne – ud over standardens krav - samtidig opfylder alle krav i direktiverne.

EFRAG (det organ, som rådgiver Kommissionen i regnskabstekniske spørgsmål) har fået til opgave at undersøge, på hvilke områder standardens er i strid med direktiverne. Den første samlede afdækning heraf har

kun identificeret 6 områder, hvor regnskabsdirektiverne ikke tillader de metoder, som fremgår af SME-standarden.

Denne foreløbige afdækning af forskellene er nu sendt i høring. Det endelige arbejde forventes afsluttet i indeværende år.

Kommissionens undersøgelse er et led i vurderingerne af den fremtidige anvendelse af standarden i EU. En europæisk beslutning om tilladelse til at anvende standarden kan udformes på flere måder, herunder:

1. Direktivets detailbestemmelser ændres, så direktivet ikke hindrer brugen af standarden
2. Medlemslandene får – via direktivet, forordning el. lign. - *mulighed* for at tillade eller kræve, at alle eller visse grupper af virksomheder kan bruge standarden
3. Som i 2, men hvor medlemslandene får mulighed for at begrænse brugen til koncernregnskaberne
4. Alle eller visse grupper af virksomheder får af EU - via direktivet, forordning el. lign. – *mulighed* for at bruge standarden i års- og/eller koncernregnskabet
5. Visse grupper af virksomheder *påbydes* af EU - via direktivet, forordning el. lign. - at bruge standarden i koncernregnskabet, og medlemslandene får mulighed for at tillade eller kræve, at andre virksomheder anvender standarden i års- og/eller koncernregnskabet

Mulighed nr. 1 er den umiddelbart nemmeste, men har samtidig den svaghed, at direktivets enkelte detailbestemmelser skal ændres hver gang (og samtidig med), at der sker ændringer i SME-standarden, som bringer standarden i konflikt med direktivet.

Mulighed 1 er således næppe en holdbar løsning over tid.

Mulighed 2 og 3 svarer til de muligheder, som findes i IFRS-forordningen. Her overlades det fuldt ud til medlemslandene at afgøre, hvilke virksomheder og regnskaber, standarden kan/skal anvendes for. Modellerne vil formentlig både kunne gennemføres ved, at mulighederne indskrives i direktivet og ved en forordningsmodel.

Hvis forordningsmodellen vælges, skal der etableres en procedure i EU for godkendelse af standarden og de løbende ændringer i den, således at den bliver til ”europæisk lov”.

Dette vil være et dynamisk system, som sikrer, at standarden kan anvendes med de løbende ændringer. Samtidig ville der blive taget hensyn til de medlemslande, der måtte ønske at begrænse brugen af standarden. Ulempen vil derimod være, at visse medlemslande ikke ønsker at bruge af muligheden, hvorfor virksomhederne i disse lande afholdes fra at bruge standarden.

Visse medlemslande ønsker formentlig en begrænsning, ikke mindst da der er snæver sammenhæng mellem deres regnskabsregler og skatte-regler. Disse lande ønsker ofte at beholde deres system og ønsker samtidig ikke, at en uafhængig organisation som IASB skal kunne påvirke deres beskatningssystem. (Dette er ikke et problem i Danmark, da vi siden 1981 har adskilt regnskabsrapportering og skatteopgørelse).

Hvis direktivmodellen vælges, vil der formentlig blot skulle henvises til den til enhver tid gældende standard. Dette vil dog formentlig medføre, at direktivets henvisning må ændres, når SME-standardens opdateres.

Mulighed 2 og 3 vurderes fra dansk side at være hensigtsmæssige, om end model 4, jf. nedenfor, er at foretrække.

Mulighed 4 er – set fra virksomhederne side – den mest fleksible mulighed. Der lægges ligeledes her op til ligelig behandling af alle virksomheder i EU.

Ved valg af denne model opnås der en stor og reel lempelse i virksomhedernes byrder, samtidig som regnskabsbrugerne ikke stilles dårligere. Tværtimod kan det argumenteres for, at regnskabsbrugerne stilles bedre ved denne løsning.

En dansk virksomhed som f.eks. har dattervirksomheder i UK, Frankrig, Tyskland og Holland, skal i dag udarbejde lokale regnskaber efter de lokale regler i hvert land. Reglerne kan på trods af direktivernes intentioner afvige væsentligt. Herudover skal hver enkelt dattervirksomhed udarbejde et regnskab til den danske modervirksomhed – lavet efter de danske regler. Alle de 4 dattervirksomheder skal således udarbejde 2 forskellige regnskaber for hvert år. Hvis SME-standardens blev tilladt i hele EU, ville hver enkelt virksomhed kunne nøjes med ét regnskab¹.

Mulighed 4 er set fra dansk side den mest ønskværdige. Da visse lande imidlertid selv ønsker at kunne regulere, om virksomhederne i det pågældende land – eller visse af disse – skal have mulighed for at anvende standarden, må denne mulighed forvente betydelig politisk modstand fra visse lande.

Mulighed 5 har været fremført, men er næppe realistisk på kort sigt. Der har været et ønske om at erstatte regnskabsreglerne for primært store virksomheder i direktiverne med standarden. Dette er dog i praksis næppe politisk mulig i EU.

¹ Der vil dog naturligvis også skulle laves et lokalt skatteregnskab.

Supplerende kommentarer til udkastet til besvarelse af Kommissionens spørgeskema

Standardens anvendelsesområde (spm. 1)

Det er opfattelsen, at interessen for anvendelse af SME-standarden blandt danske virksomheder formentlig vil være størst blandt de virksomheder, som har internationale investorer, långivere og samhandelspartnere, samt dattervirksomheder af danske og udenlandske børsnoterede virksomheder.

Børsnoterede virksomheder er i henhold til EU-forordning forpligtet til at udarbejde deres koncernregnskab efter IFRS. Det betyder, at disses dattervirksomheder skal rapportere til modervirksomheden efter reglerne i IFRS med henblik på konsolideringen i koncernregnskabet.

Dattervirksomheder af børsnoterede virksomheder kan i deres egen årsrapport enten følge årsregnskabslovens almindelige regler eller frivilligt vælge at følge de meget omfattende IFRS-standarder fuldt ud. Sidstnævnte kan være meget byrdefuldt.

Da der med udviklingen i IFRS de senere år er kommet en større og større forskel mellem principperne i årsregnskabsloven og IFRS, vil dattervirksomheder, der følger årsregnskabsloven, derfor i dag i en vis udstrækning skulle lave to regnskaber:

- ét til intern rapportering til brug for koncernregnskabet (efter IFRS)
- ét til ekstern rapportering (efter årsregnskabsloven)

Det vil derfor være en betydelig lempelse, hvis disse dattervirksomheder kan nøjes med ét regnskab. Hvis det bliver muligt at udarbejde regnskab efter SME-standarden, vil dette i stort omfang kunne løse problemet. Problemet vil dog ikke kunne løses helt, da der er visse forskelle mellem fuld IFRS og SME-standarden. Lempelsen vil også være størst i de lande, som - modsat Danmark - har en meget stor forskel på lokal lovgivning og IFRS.

Behovet for at kunne anvende SME-standarden synes således ikke isoleret til virksomheder af en bestemt størrelse. Behovet er nærmere bestemt ud fra hensynet til virksomheden og de konkrete regnskabsbrugere i virksomheder med grænseoverskridende aktivitet.

Det er der derfor den danske opfattelse, at det bør være op til den enkelte virksomhed at vurdere, om den ønsker at anvende standarden.

(Sp. 2 ej relevant – rettet specifikt mod udarbejdere af årsrapporter)

(Sp. 3 ej relevant – rettet specifikt mod regnskabsbrugere)

Er større sammenlignelighed internationalt i regnskabsbrugernes interesse? (spm. 4)

Harmonisering af regnskabsreglerne er i regnskabsbrugernes interesse, da vi har en stigende global økonomisk integration. Ved at regnskaberne udarbejdes efter de samme regler, kan de anvendes globalt overfor investorer, långivere og – måske især – samhandelspartnere, som vil have sikkerhed for finansiel styrke, leveringssikkerhed m.v.

Regnskabsbrugerne skal således bruge færre ressourcer på at forstå de enkelte regnskaber og sammenligne virksomheder i forskellige regioner.

Mulig anvendelse af standarden i EU – hvordan?(spm. 5-8)

Det er den danske holdning, at det vil være en fordel for europæiske virksomheder – og deres regnskabsbrugere – hvis de får mulighed for at anvende SME-standardens.

Det er endvidere opfattelsen, at muligheden bør etableres indenfor rammerne af EU-reguleringen. Den meste hensigtsmæssige løsning vil være, at alle virksomheder i EU får samme adgang til at anvende SME-standardens. Såfremt dette ikke er muligt, bør det etableres som en valgmulighed for medlemslandene. Herved tages der hensyn til de lande, hvor anvendelse af SME-standardens vil være grundlæggende i konflikt med deres nuværende regnskabsregulering.

Konflikt mellem SME-standardens og regnskabsdirektivet/Skal elementer fra SME-standardens indgå i det kommende reviderede regnskabsdirektiv? (spm. 9 og 11)

Direktivet bør ikke hindre medlemslandene i at indføre krav fra SME-standardens i national lovgivning. Det bør derfor sikres, at direktivet ikke er i strid med standardens.

Herved kan de enkelte lande vurdere, om de ønsker at tilpasse national lovgivning til standardens. Dette svarer til den hidtidige danske praksis om i vis udstrækning at tilpasse årsregnskabslovens regler om indregning, måling og klassifikation til fuld IFRS.

Det kan således også i fremtiden vurderes, om tilpasningen af den danske årsregnskabslov skal ske til SME-standardens i stedet for til fuld IFRS.

Fremtidig udformning af regnskabsdirektivet m.v. (spm. 10 og 12)

Det vil være naturligt, at man i fremtiden vurderer, hvilke virksomheder der skal omfattes af direktivet eller anden regulering, samt hvor detaljeret direktivet skal være. Det vil være en ulempe, hvis direktivet bliver mere regelbaseret, end det er i dag.

Det er derfor væsentligt, at reguleringen tilpasses såvel regnskabsaflægges som regnskabsbrugernes ønsker. Behovet for regnskabsoplys-

ninger er meget forskellige for den lille lokale håndværkervirksomhed og den store multinationale koncern (som ikke er børsnoteret). Reguleringen bør i endnu større udstrækning end i dag tage højde for disse forskelle.